

Nieuwe broedvogel voor de provincie Groningen: de Rode Wouw

Jan Lantinga & Nico de Vries

In 2008 heeft de Rode Wouw *Milvus milvus* voor het eerst in de provincie Groningen gebroed.

De meeste waarnemingen werden gedaan door Jan Lantinga en Nico de Vries. In overleg met de terreinbeheerder is besloten geen ruchtbaarheid te geven aan dit broedgeval.

Op 11 maart werd een vermoedelijk paar zwevend waargenomen boven het Metbroekbos in de buurt van Smeerling, Oost-Groningen. Deze waarneming werd gewoon doorgegeven aan waarneming.nl als doortrekkende vogels. Mogelijk dat het paar toen al op zoek was naar een geschikte plek om te gaan broeden. Enige weken later werd een paar gezien boven Ter Borg (iets ten zuiden van het dorp Sellingen), met ook hier weer verkenningsvluchten. Een dag later werd niet alleen een exemplaar boven de trektelepost Het Zuidveld gezien, maar ook in de buurt van Onstwedde.

Pas vanaf 2 april kregen wij het vermoeden dat er iets aan de hand was. Vanaf die tijd zijn de waarnemingen niet meer doorgegeven of onder embargo bij waarneming.nl gemeld.

Van 2 tot 7 april werd een paar in een bosgebied in de buurt van Sellingen waargenomen. Balts werd regelmatig gezien en een doortrekkende Rode Wouw op 5 april werd agressief benaderd en verdreven. Klaarblijkelijk had het paar mogelijk een geschikte plek gevonden. Maar na 7 april waren de Rode Wouwen op deze plek verdwenen. Het was even een tijdje rustig totdat op 15 april



FOTO: JAN LANTINGA

Rode Wouw – 27 april 2008

de Rode Wouwen wederom werden gesignaleerd, weer baltsend en schroevend, maar nu op een nieuwe plek.

Op 17 april werden de vogels gezien met takken in de poten en snavel (zie foto). Met de takken verdwenen ze in het bewuste bos; de wouwen waren nu bezig met het bouwen van een nest. Bijna elke dag werden de wouwen nu baltsend of met takken in de poten gezien. Het geluid dat de wouwen voortbrachten was regelmatig te horen: *wieohh wi wi wi*.

Op 25 april landde een wouw op de grond met een prooi, mogelijk een dode muskusrat. De tweede wouw kwam erbij en gezamenlijk werd de prooi opgepeuzeld waarna copulatie volgde. Het verschil tussen het kleinere mannetje en het grotere vrouwtje was nu ook goed te zien.

In de gehele maand april worden de wouwen bijna dagelijks gezien en meestal hebben ze een prooi of nestmateriaal in de poten. Vanaf 27 april zien we eigenlijk alleen maar een exemplaar dat regelmatig vanuit grote

hoogte komt aanvliegen om daarna in het bos te verdwijnen. We hebben nu echt het vermoeden dat er in het bos een paar broedt. Echter, we zijn nog niet op zoek gegaan naar het nest om verstoring te voorkomen.

Op 9 mei wordt een Rode Wouw aangevallen door het aanwezige paar Buizerds. De vogel zat in een dode boom maar werd verdreven waarna de vogel wegvliegt richting het zuiden. Deze incidenten met de buurman worden regelmatig gezien, maar de wouwen laten zich niet verdrijven en hebben nu een plek gevonden waar ze kunnen gaan broeden.

Begin juni hebben we het nest gevonden. Het is opvallend klein en hangt in een eik zo'n beetje halverwege de top. We zien de staart van het broedende vrouwtje, het is nu echt zaak de boel stil te houden. Regelmatig wordt wel een wouw gezien in en nabij het nest. Het beest legt grote afstanden af. Zo wordt de Rode Wouw gezien bij Sellingen, Blijham, Boertange en Wedde.

Op 17 juni roepen beide ouders naar elkaar. We brengen een bezoek aan het nest. Op de grond onder het nest liggen een paar kalkvlekjes, wat wijst op jongen.

Op 2 juli zien we een jonge vogel op het nest zitten. We kunnen enkele foto's van het jong maken.

Nu is het afwachten of er inderdaad ook wat gaat uitvliegen en dat gebeurt op 29 juli. Het ene jong van de Rode Wouw vliegt uit.

Op 2 augustus worden twee Rode Wouwen gezien, het jong en een oudervogel, daarna zijn geen waarnemingen meer gedaan. De vogels hebben relatief snel Westerwolde verlaten, maar de provincie Groningen is weer een broedvogel rijker.

De Rode Wouw is in Nederland een uiterst zeldzame broedvogel die maar een enkele keer succesvol jongen grootbrengt. Tijdens de inventarisaties voor beide broedvogel-atlassen werden in de periode 1973-1977 zes waarschijnlijke en twee zekere broedgeval-

Juvenile Rode Wouw – 14 juli 2008



len gemeld (Teixeira 1979) tegen één zeker broedgeval in 1998-2000 (Van Manen 2002). Dit laatste broedgeval, een melding van twee uitgevlogen jongen in de Achterhoek in 1998, was echter zeer matig gedocumenteerd (Van Dijk et al. 2000, Van Manen 2002). De soort wordt vermeld als onregelmatige broedvogel in de periode 1992-1999 (0-1 paren; Bijlsma et al. 2001).

Dit is ongeveer het tiende succesvolle broedgeval voor Nederland waarbij jongen uitvliegen. Eerdere succesvolle broedgevalen vonden plaats in Noord-Brabant (1976) en Twente (1977) (Teixeira 1979) en daarna opnieuw in Twente en in Limburg, met in de periode 1981-1988 in totaal zeker vijf (waarschijnlijk zeven) nesten met uitgevlogen jongen (Bijlsma et al. 2001).

Ook in 2006 en 2007 werden in het voorjaar regelmatig Rode Wouwen in Westerwolde waargenomen. De waarneming van twee Rode Wouwen op 6 juni 2007 boven Ter Borg geeft wel aan dat Rode Wouwen al ge-

ruime tijd Westerwolde een geschikt gebied vinden om te gaan broeden. Zoektochten naar een vermoedelijk broedgeval hebben toen echter niets opgeleverd.

Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings & C.J. Camphuysen 2001. *Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2)*. GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- van Dijk, A.J., M. van der Weide, D. Zoetebier, & C. Plate 2000. *Kolonievogels en zeldzame broedvogels in Nederland in 1998. Monitoringrapport 2000/04. SOVON. Beek-Ubbergen.*
- van Manen, W. 2002. *Rode Wouw Milvus milvus*. pp 153 in: *SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Leiden.*
- Teixeira, R.M. (red.) 1979. *Atlas van de Nederlandse broedvogels. Natuurmonumenten. 's Graveland.*

- * Fotoservice
- * Alle grote merken
compact/reflex/digitaal
- * 80 Types verrekijkers
en telescopen op voorraad
- * Ook astronomische telescopen
- * Swift - Bynolyt - Zeiss
- * Swarovski topdealer
- * *Vriend Stichting Het Groninger Landschap*



Poelestraat 19 - 9711 PG Groningen
Telefoon (050) 312 86 84

